

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes szárok kaphatók: a dohányüzletben.

Lehet-e békesség?

A Fejérmegyei Napló július 23-iki számában e lapok szerkesztője egy igen okos és mérsékelt hangú cikket írt az u. n. Borromaeus enciklikáról. Azt mondja, hogy ne bántuk a mult seibeit, hanem éljünk a jelennek és a jövőnek — békességben. Értem a szerkesztő ur nemes intencióit, mert a vallási békét vele együtt én is nagy jónak s különösen nemzeti szempontból nagy áldásnak tartom. Látom azt is, hogy kath. részről legalább itthon, e tekintetben semmi kifogásolni való nincs. Vallásos lapjaink nem foglalkoznak támadóan a felekezetek ügyeivel. Püspökeink mindig csak a magunk dolgait tárgyalják s azon dolgoznak, hogy a hitéletet emeljék, a meglazult erkölcsiséget lábra állítsák. Sem a Religióban, sem az Egyházi Közlönyben, e kath. hittudományi s hitvédelmi folyóiratokban, sem az Alkotmányban vagy a többi kath. napi és heti lapokban nem olvasom, hogy valaki a reformátusok autonómiáját akarja megnyirbálni, vagy természetesen a tiszteletes urakat nőtlenségre kárhóztatni.

Mennyire másképp áll azonban a dolog a tulsó táborban! Köztudomású, hogy alig mulhat el egy lelkészi vagy konventgyűlés, a hol ne bántanák akár hitelveinket, akár intézményeinket vagy szerzett

jogainkat azok, kik fenszóval hirdetik, hogy ők a vallási felvilágosodottság, szabad vizsgálódás és vélemény szabadság hívei.

Lapjaik nagyrésztben a mi dolgainkkal foglalkoznak, iskolai tankönyveik telve vannak a katolikusok rágalmasával. Figyelemmel kísérem a Protestáns Lelkészeget hivataltól közlőket a „Lelkészeget”-et. Egyszerűen felháborító az a mosdatlan és a régi retormátorok kiszólásaira emlékeztető durva hang, amelylyel a kath. ügyeket tárgyalják e lap hátsábjain. A kath. autonómiának előre vétót kiáltanak, ha nem olyan lesz, mint aminőnek ők óhajtnak.

Ugyan mi közük hozzá?

A mult vasárnapi számban pld. ilyen kitételek vannak: „A klérus eszejárásában keringő jesusita fufang, mely a megye bakteriumait ugyancsak beleplántálta a magyar politika egészségügyi körzetébe...”

— A szerkesztő szinte csárdást jár örömeiben, hogy Spanyolországban üldözik az egyházat. Szerzeteseinket így titulálja: „A kolostorok és zárdák lebuj népe.” Esneki lódukt szónoki hévvel így kiált: Hát vajlon mi, a keletnek elmaradott népe, mikor ébredünk már tudatára annak, hogy kik az emberi felvilágosodottság és nemzeti haladás ellenségei és mérgei nálunk? Mikor vesszük már számba és selejtezzük

ki az országból a sok csúrhés idegent, akik itt ragadnak rajtunk, mint beteg testen a paraziták.

Kérem szépen ez az ékes stilusgyakorlat nem a Népszavából, hanem a ref. lelkészegyesület hivatalos lapjából való és a magyarországi prot. papság lelkének megnyilatkozása. Micsoda düh és elkészedettség lehet ott a lelkekben? A csendeseknek látszó falusi protestáns parochiák lakói így éreznek a kath. papok és szerzetesek ellen. És a mig így lehet-e szó békességről, atyafiságos megértésről, vagy legalább megféréstől?

Egyszer egy felső osztály kath. diákjai méltatlankodva mutatták, hogy mit tartanak a hittanból lutheránus vallású társaik. Az egész „hittan” (?) könyv telve volt a katolikus vallás hazug rágalmasával. A középkor nagy szentjei mint a kedves Assissi Sz.-Ferenc kicsufolya. Egészen jól emlékezem erre a kitételre! A katolikusoknál van az ugynevezett fülgyónás. A pap hosszú imádságokat ad föl a bűnösnek; de ezeket pénzben meg lehet váltani. Ilyen szellemben s ilyen lelki mérgek (mert a hazugság nem más) fejlődtek fel a protestáns intelligencia s ezért tartja a kath. vallást bálványozásnak, szertartásait babonának és egész életét átengesztelt, hetetlen idegenkedéssel viseltetik kath. polgártársai, főleg pedig a kath. papság

Emlékek a pihenés idejéről.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Öszintén megvallom, hogy Velencébe első sorban a pompás furdőjéért mentem. A Fekete tengert kivéve az Európát körülvevő minden tengerben furdódtam már, de ha valamennyit összehasonlítom, Lidót első helyre kell tennem. A genuinak olyan hullámverése van, hogy hozzá hasonlót sehol a világon nem tapasztaltam még. De ha összehasonlítani akarnám, úgy viszonyítok a lidóihoz, mint a huszárkáromkodás a szerelmi vallo-máshoz. A mentoni, san-rémoi, nizzai, mar-seillei, barcellonai, mindezeket felül emelet magasságban a biarrizai — ez már az Atlanti Océán hullámaint csapkodja — mesés hullámverésűek. Ezt Lidon nem találja meg az ember. Oda azonban első sorban erős szív kell, mert öt perc múlva a heves hullámveréstől olyan szivdobogást kapunk, hogy ki kell menni pihenni a partra. Hullámverés Lidon is van, de persze csak szelidebb formájában, akár a Balaton, a melynél első az élvezet. Meg-megborítja az embert, egy-egy óvatlan pillanatban telelottyantja sós keserű vízzel a szánkat, ezen azonban inkább mulat mint boszankodik az ember. De e mellett a kényel-

mes, kedves tengeri furdó mellett egy kiváló jó tulajdonsága van Lidonak: a homokfurdó, a melynek dicséretét elmondottam már.

Ez azonban az anyagi rész. Megengedem, hogy vizet és homokot hasonló kiadásban együtt is lehetne találni, de semmiesetre sem lehetne megtalálni más tengeri furdóban azt a szellemi élvezetet, a mely Velencében kínálkozik. A szépek lelki gyönyörűségét értem. Tudom, hogy Monacóban vagy Monte Carloban nagyobb izgalom várna a furdóvendégre, a mennyiben emberi mivoltukban átélvezhetik a kopaszított csirke sorsát, de az én szellemi élvezetem Velencében sokkal magasabban állott ezeknél.

Sokat beszélnek az emberek a középkorról. Gyűlölik, elátkozzák, a sötétség, a fanatizmus korszakának vallják, a melyben úgy élt az ember, mint egy sötét, zivataros éjszakában s a melyből a jelen kor a fölvilágosodás, a bölcsesség, a rabbiincsekből való kiszabadulás világa. Jöjjön bárki Velencébe s élő cáfolatát fogja találni mindezeknek. Velence a középkorból ránk maradt, édes, napsugaras poézis annak minden képzelhető bájoságával. A mai raffinált gondolkodású világ sok mindent kitalált, a mi az elkényeztetett ember szájaizének megfelel, de Velence szépségeit ma is úgy nézi, mint a vi-

lágcsodát. A Szent Márk-tér esti báját nem lehet odaadni semmi másért. Sokszor gyönyörködtem már a doge palotáj gyönyörű alkotásában s ma is azt mondom, a mit máskor említettem már, hogy minél tovább, minél többször nézi az ember, annál gyönyörűsebb, annál több kiemelkedő szépséget talál rajta. Minden oszlop egy-egy művészi alkotás, az egészet harmonikus bája pedig olyan, hogy hasonló nagyszerűséget lehet építeni, de különbet aligha. Végignéztem újra az összes termelt, most már a régiséglárát is, a mely két esztendővel ezelőtt nem állott még a nagy közönség rendelkezésére. Lementünk újra a börtönökbe is, végigborzongtunk azok szörnyűségén is és újra be kellett látni, hogy hatalmas, dicső korszak volt, a mely ilyet alkotott.

A Szent Márk-templom ezer esztendő szépségeit most is úgy bámulják a világ népei, mint a mihez hasonló sehol a széles nagy világon nincs több. A 2400 m² méter mozaikja, a mely a falait burkolja s a mely még a padozatot is elfedi, annyira egyetlen a világon, a minak párja sehol sincs. Gondolom 7. évvel ezelőtt omlott halomra a campanile, a harangtorony s most már annyira vannak vele, hogy a sisakját építik, a harangokat is fölhuzták s talán egy esztendő

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

AZELŐTT: **ÖZV. HANEL ANTALNÉ.**
Allandó nagy raktár ágy- és asztalneműkben, szintartó karton és zephirekben stb.
Egy jónézből való fin tanutónak felvettük.

Ma lapunk 4 oldal.

00000414

iránt. Hittani tanulmányaiból levonja a következtetést, hogy a kath. papok és szerzetesek család vagy legalább elbolondított igényelő figurák, lebujnóp, a melynek üldözöttségén, megsemmisítésén — ha az Operencián túlról jön is a hír — örülni kell.

Itt van legmélyebb oka annak, hogy a próferstánsokat ügyeink legkisebb előhaladása, vagyonunk, sőt egyszerű létünk is szörnyű idegesekké teszi. Mennyire más ott az elv (a szabad kutatás és vélemény hit dolgában is) és más a praxis.

Mig ez így lesz, bármennyire óhajtható is, nem lehet remélni a békekéséget. A ki mindig gyűlölködik és mindig a más terciáján kapar és kaszál, azzal nem lehet békekéséget élni. Annak előbb meg kell tanulnia a más jogainak tiszteletét, vagy ha nem akarja megtanulni, rá kell arra szorítani. **St.**

Szomorú, nagyon szomorú dolgok ezek s lehetetlen azt mondanunk, hogy az idézett részek nyomán érzett fájdalom nem jogosult! Itt csak a kölcsönös megértés segít. Ismerjük egyik álláspontot, ismernünk kell a másikat is. A végeredményhez, a békéhez csak úgy juthatunk el. *Szerk.*

UJDONSÁGOK.

Egyházmegyei hír. Örömmel értesülünk, hogy **Ó Felsője Herbszt József** perbáli plebánost címzetes kanonokká nevezte ki. Az új kanonok régi és általános rokonszenvnek örvendő tagja a megyének. Már ifjúságában feltűnt irodalmi működésével, a melyet egyik fővárosi lap hasábjain s könyvekben ugyyszólván évtizedeken

keresztül folytatott. A mellett mint kiváló szónok széles körben szerzett becsület, hiveit pedig lekötölte magának azzal, hogy Perbálon egy virágzó pénzintézetet alapított. Ehhez járult a tőkletes harmonia, a melyet plebániája területén a templom és iskola környékén teremtetett. Tiszteletreméltó érdemeit meleg elismeréssel méltatta a minap megyéspüspökünk, a mely elismerésnek következménye a mostani kinevezés. A mint bennünket értesítettek, hivei nagyszerű ovációkban óhajtják részesíteni szerett lelkipásztorukat, a mely ünnepségeknek csúcspontja aug. 15-én Herbszt József felszentelése 40-dik évfordulóján lesz, a mely ünnep egyszerűsmind 28-dik évfordulója perbáli plebánosi működésének is.

A Szent Ferenc-rend köréből. A Szent Ferenc-rend kormányzótanácsa P. Pár Anakletuszt Pozsonyból városunkba helyezte át h. házfőnöki minőségben. Ezzel a helybeli rendház pater tagjainak száma négyre növekedett.

Személyi hír. Dr. Kerekes Lajos főjegyző, h. polgármester szombaton kezdi meg hat hétre terjedő szabadságát.

Kinevezés. Rhuz Gyula székesfehérvári törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bíróvá nevezte ki az igazságügyminiszter.

Rendkívüli közgyűlés. Saára Gyula dr. polgármester elnöklété alatt rendkívüli közgyűlés volt ma d. e. 10 órakor a városkázán. 30—40 bizottsági tagnál alig volt több jelen s ez hamar letárgyalta a néhány pontból álló tárgyszorozatot.

A közbizottság tervének félélvizsgálata céljából szükséges bizottságot Vargha Elemér építésmérnökkel kiegészítették. E tárgy körül némi vita fejlődött ki, amelyben résztvettek Rádai Lajos dr., Farkasdy Dezső, Szentzenstein János, Winkler Vilmos.

A Deák Ferenc-utcai iskola 5 tanítói állásának betöltése ügyét az iskolaszékre bízta a közgyűlés, amely szombaton d. e. tart ülést és elhatározza, hogy hány tanítónő és hány tanító állás betöltését tartja szükségesnek és hogy mikor lesz a választás (az eddigi terv szerint valószínűleg 30-án).

A jéggyárnál szükséges kazán csekély áru költségét megszavazta a közgyűlés.

A felső leányiskola szervezési szabályrendeletének részben való módosítását elfogadta a közgyűlés.

A tanácskozás fél óra alatt véget ért.

Jatékonyág. Néhai Antal József, a napokban elhunyt vár. biz. tag, a mint említettük már, egyházi célokra több alapítványt tett. A felsővárosi templomnak, a szentferencieknek 200—200 koronát, a Vizivárosi templomnak, a felsővárosi óvodának, a felsővárosi ifjúsági énekkarnak 100—100 koronát hagyományozott. Az igazságos Isten, a ki mindnyájunk bírja, megjutalmazza érte.

Szép siker. Fábán Gáspár, okt. mérnök, egyetemi tanársegédnek, akit bizonyos büszkeséggel szoktunk emlegetni a „mi fiunk“-nak, újból van egy szép sikere, a melyre jól esik olvasóink figyelmét ráterelnünk. A kolozsvári város-ház tervpályázatán munkáját nemcsak figyelembe vették, hanem a harmadik díjjal, 1800 koronával ki is tüntették s ez által megszerezte azt a jogot, hogy a zsűri őt is megbizhatja a városkáz építésével. Amennyire örülünk a fiatal, tehetséges mérnök szép sikerének, épen annyira sajnáljuk, hogy a mi körünkben még eddig munkát nem kapott.

A Szent György-kórház pénzel. A Szent György-kórház tudvalevőleg régi idők óta nélkülözi a modern berendezéshez és fenntartásához szükséges pénzeket, ugyanarra, hogy a vármegyei hatóság most a belügyminiszterrel fog össze, hogy a kórház a szükséges anyagi erők megszerzésével szolgálhassa hivatását. A belügyminiszter a sürgetésre leiratában kilátásba helyezte, hogy a kórház anyagi ügyeinek rendezése céljából egy nagyobb törléses kölcsön felvételét

mulva az aranyos angyalt is a csúcára helyezik. Ez ismét olyan tárgya a világ szeretetének, a melyet összeomlásakor végig sajnált minden nemzet s most mindenki örül, hogy ismét látni fogja, illetőleg ismét megjárhatja a száz méteres magasságát, hogy belőle Velence szépséges panorámáját élvezhesse.

S innen a magasságból felejthetetlen Velence képe. A Canale grande kigyózó vonala, a másfél ezer csatornája, a mely a város minden pontját ömlesztőit a másikkal. Egy város, a melynek háza falait mindenütt a tenger vize locsolgatja s a mely ezer esztendő óta csodálja a maga képét a tenger tükreben, akár a kék néfelejtés, a mely a tó partján virágzik.

De a Szent Márk-tér nem csupán önmagáért nevezetes. Ha az ember megunja magát, elindul körütra a tér árkádjai alá. Bizony közel egy kilométer utat tehet meg, a melyen gyönyörködhetik a csillagás netovábbjában. Annyi szép boltot, annyi csecsebecsét, kisebb nagyobb értékű emléktárgyat, szobrokat, képeket, ékszerket, divatcikkeket mint a mit azon a területen találhat, alig találsz egyebütt. Mintha arra volna szánva, hogy a nászutazók gyengeségére utazzanak. A mi szemnek, szájnak tetszik, ott megtalálható. S melyik fiatal férj volna az, a ki

olvadó gyönyörűségében megtudná tagadni a kérését annak, a kiért, — a saját szavai szerint — szívesen lehozná a göncölszékér rudját is a csillagos égről. Szinte látja az ember, hogy mint húzik a talián, mikor a hálózába ilyen arany legyecekre belekeveredik. Természetes, hogy a berendezkedés nagy gondolatait foglalkoztatják az ifju asszonyka elméjét s ha azokkal foglalkozik, hogy ne tetszenék neki az a sok fényesség, a mely minden bizonnyal el fogja kápráztatni minden ismerősét s különösen ifju barátait, akiknek szíri tartó szeretetet és hűséget esküdött, mint fognak majd pukkadozni, ha szalonjában azokat az édes filigrán dolgokat látják, melyeket abból a világból hozott, a hol életének legeslegboldogabb óráit töltötte.

Ha azonban az ember a Szent Márk téren megunta már magát, akkor menjen egy kissé tovább az óratorony alatt a Mercerián. Nem szélesebb az az uca három méternél s mégis ott bonyolódik le a belső Velence és a Szt. Márk tér közt hőmpolygó forgalom. Isten tudja hány százezer ember naponta. Jobbról-balról itt is minden csupa bolt. Fényes, ragyogó kirakatok, hasznos és haszontalan apróságokkal, a mit szívesen néz az ember órák hosszat, aztán az eresznyére gondol s ha az egyensúly megfelelő,

föltétlenül meg is veszi a mire ráéhezt.

En azonban a legnagyobb gyönyörűségemet a piazzettán, a doge palota sarkán találtam. Most július közepe táján dühöng a főszézon. Néhány százezerre tehető az idegen, a ki most Velencét elárasztja. A sok látinivaló mellett most élvezheti az ember a tengeri fűrdő gyönyörűségét. S nincs ennek a zagyva Európának olyan országa, a mely ilyenkor Velencére nem zúdítaná különösen a maga tanítással foglalkozó népének áradatát. A nap bármely órájában a piazzettán sodródik le ez a hőmpolygó emberáradat. A hájk sűrű egymásutánban közlekednek s az egyiknek a népe még el sem távozott, már jön a másik, hogy újabb tömeggel árasssa el a Riva Schiavonit. Nincs az az országos vásár, a mely nagyobb és sűrűbb tömeget hőmpolygata, mint Velence a doge palota körül.

De legérdekesebb a reggel, mikor a triestzi és fumei hajók megérkeznek s a piazzettára kiöntik népüket. Sűrű csoportokba verődnek, hiszen harmincan képeznek egy tyukalját. Valamennyinek térdig ér a nadrágja, nagy szalmakalap diszeleg a fején s hatalmas rücsack nyomja vállát, a melyhez kiegészítőleg egy turista bot járul. Legtöbb köztük a szentimentális német, a nyurga, nyakig láb, vasfazékszínt

Knazovitzky Bela divatáruháza

Olcsó szabott árak!

ajánl fűrdő és utazási cikkeket, uri és női divat ujdonságokat, szalma, Panama, Borsalino kalapokat, oroszlan védejű fehérneműeket, nagy választéku elsőrendű gyártmányu hőr tenisz cipűt és sandál különlegességeket.

Olcsó szabott árak!

engedélyezi az ápolási díj terhére s a törvényhatóság arra kéri a belügyminisztert, hogy 150000 kor. törlesztés kölcsön felvételét engedélyezze. A kimutatás szerint a kórháznak f. évi január hó 1-éig kifizetetlenül maradt számlatartozása 42828 kor. 22 fill., ehhez hozzászámítandó az engedélyezett kölcsönből kifizetendő: 62472 kor. 30 fill. függő kölcsön s így a kórház összes tartozása kitesz 105370 kor. 53 fill.-t. A 150000 korona kölcsönből fennmaradó részt mint forgó tőkét takarékpénztárban helyezik el, a törlesztési részleteket pedig az ápolási díjak terhére számítják fel. Az így előálló ápolási díjtöbblet ellensúlyozni fogja az, hogy forgótöke birtokában a kórház számláit pontosan fizetheti s a kereskedők és iparosok által most a kórház terhére áthárított kamatvesztés megszüntetésével a szállítók lényegesen mérsékeltébb árakat szabhatnak. A kórház kőnév követelése 74771 kor. 42 fill. s így a kórház tényleges adóssága 150000 kor. kölcsön felvétele esetén csak 75228 kor. 59 fillér lesz. Hát a szükséges beruházások? Azokkal bizony még csak várjunk.

— Junga százados szabadelülése. Közel egy esztendő fogság után tegnap d. u. a székesfehérvári honvédkerületi börtönből szabadon bocsátották Junga Sebő nagykanizsai honvédszázadosot, aki az emlékezetes pokolgépes merényletet követte el Mátyássy Zoltán kassai százados-hadbíró ellen. Szabadonbocsátása felsőbb parancsra történt.

A váratlan fordulat tegnap délelőtt történt Junga százados ügyében, ami magát a hadbíroságot, de leginkább Junga századosot is meglepte. A honvéd főtörvényszéktől sürgős leirat érkezett a székesfehérvári V. kerületi parancsnoksághoz, hogy Junga Sebő honvédszázados, vizsgálati fogoly azonnal szabadon bocsátandó. Lóskay Gábor altábornagy, kerületi parancsnok maga intézkedett nyomban, hogy a leérkezett határozatot azonnal foganatosítsák. Az örömhirt Jungának legelőbbsen a felesége vitte meg, aki ma reggel 9 órakor érkezett Budapestről Székesfehérvárra. Jungáné úgy látszik előre értesült már férje szabadonbocsátásáról és sietett Székesfehérvárra, hogy az örömhirt férjének megvigye. Viszontlátásuk megindító volt.

ánglius, a kik mellé a hasonzorú amerikai is számítandó, a beteg francia, az ambiciozus magyar, a lengyel, az orosz, a belga stb. szóval egy csomó a világ valamennyi nációjából. A megtestesült csodálkozást nem lehetne külön modellről pingálni, mintha ezeket a jó embereket nézzük. Egy se képes maga elé nézni, hanem állandóan jobbra-balra csavarja a nyakát. A szemével néz, fülvél pedig figyeli a tyukmama kötyögését, akarom mondani a vezető magyarazát, a melynek persze csak minden tízedik szavából ért valamit s mire a magyarázat véget ér, kevesebbet tud, mint annak előtte. De hát ez így szokás és ezen nem lehet változtatni. Jönnek persze a különféle árusítók, a kik csak úgy élezik már a fogaikat az ilyen szegény megkopasztandó libuskákra:

- Signore! Signorina!
- Cartolina postale!
- Gondolieri!
- Führer!

Kiabálják összevissza s az idegen, mikor már sikerült megbödülnia a sok zagyva beszéd-től, vagy egyiknek vagy a másiknak körmei közé esik, aki annak rendi és módja szerint meg is fogja koppasztani. Amit persze az ember sokkal később vesz észre, mikor azt látja, hogy valamely kollégája fél vagy negyedáron vette meg az ő könyvecskéjét, levelezőlapját, képeit stb.

Mikor aztán az első kicsodálkozás lázán keresztülestek, körülnéznek és megpillantják a körülöttük szálló kezvesen szemtelen-galambok szárait. Ez aztán lekötő valamennyi figyelmét. Egy gondos és szíves bácsi rögtön melléülök is terem és figyelmesen noszogtatja, hogy signorina csak tessék venni ebből az elsőrendű kukoricából, amelynél nem termelt még jobbat Itália földje. Persze megfogadod a jó tanácsot, s a vékony,

Zokogva borultak egymás nyakába, és sokáig szólanul tartották egymást átkarolva. Délelőtt tizenegy órakor Morvay Béla alezredes felhívta szobájába Junga századosot és tudtára adta neki, hogy szabad, és azonnal elhagyhatja a fogházat. Junga százados könyves szemmel hallgatta az alezredes szavait és a meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet érte. Azután a jelenlévő többi hadbírótól is értekezéssel elbúcsuzott. Beszélgetés közben melyben részt vett Jungáné is, a százados kijelentette, hogy feleségével Budapestre utazik, a hol lakást vesznek fel, és a mint rendbe jönnek, első dolga lesz, hogy gyermekeit meglátogattja, a kik jelenleg édesanyjánál Dalmáciában egy tengermelléki fürdőben vannak.

— Elismerés. A belügyminiszter a lezajlott országgyűlési képviselő választások alkalmával teljesített kiváló, buzgó, fáradságot nem ismerő lelkiismeretes és tapintatos szolgálatukért a székesfehérvári VI. csendőrkertületben az összes csendőrkertületben az összes csendőrkertületnek és zászlósoknak, altiszteknek és csendőröknek a legteljesebb elismerését és hálás köszönetét nyilvánította.

— Hadgyakorlatok Fejermegyében. A királygyakorlatok Felsőmagyarországon folytak le, még pedig ezuttal azt is jelezhetjük már róluk, hogy megtartásuk biztossá vált. A többi hadgyakorlat Dunánál fog s lefolyni nagy rész jut belőlük Fejérvármegyének is. Az érdekes látványosság, a vele járó hercehurca és kellemetlenség megokolja tehát, hogy a gyakorlatok lefolyásáról a következő hivatalos helyről vett ismertetést közöljük:

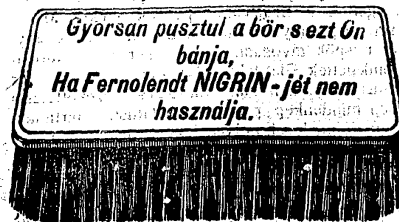
A hadtestparancsnokságnak a nyári gyakorlatokra vonatkozó rendelete szerint az ezredgyakorlatok a hadtest területén lovas- és gyalogezredek számára augusztus 5-én kezdődnek.

Az ezredképzési idő egyes részeit a legtöbb ezred nem Budapestben, hanem a katonai kiképzésre előnyösebb, a fővároson kívül levő területeken fogja végezni: az 52. gyalogezred Pilszcsában, a 69. gyalogezred Dombóvár—Siptornya vidékén, a 44. és 32. gyalogezred első zászlóalja Pilszcsában és Budapestben, a 3. bosnyák gyalogezred Kápolnásnyék vidékén, a 23. gyalogezred Biatorbágyon és Budapestben, a 38. gyalogezred Etyek körül.

hosszu stancilból szóród a kukoricát vagy borsót a kis szemtelenség elé. Azok pedig koré se-regenek s nem kérdezik, hogy ki és hol ringatta a bölcödöt, talán vagy-e vagy idegen föld szü-löttje, félelem és aggály nélkül szedik el tőle a kukoricaszemeket. Ha sokalják a várakozást vagy nagy a csoportosulás, főlzállnak a válladra, kalapodra, ellepik a karjaidat és példátlan szemtelenséggel csipkedik ki a stancilból vagy a tenyeredből a csemegéjüket. A megfihogatásra nem tartanak igényt, a becéző szavadra nincs szükségük, nekik csak kukorica kell s ha megkapták, ha a begyük tele van, elreptülnek és egy másik signora vagy signorina tenyeréből torkoskodnak.

Persze fáj egy kicsit neked ez a neveletlenség. De ne haragudj érte! Az emberek is épen ilyenek. A különbség csak az, hogy az emberek a hálátanságuk mellett mosolyogni is tudnak s legalább egy ideig ez alá rejtik a szívük titkos érzelmeit. Egyébként azonban ép oly szemtelenek s ép oly hálátlanok, mint a Szent Márk-téri galambok.

Bilkel Ferenc.

A dandérgyakorlatok számára már augusztus 22-én kezdődnek az egyes ezredek összpontosító menetei. A gyakorlatok a 61. dandárnál Tárnok és Ercsi vidékén, a 62. dandárnál Kápolnásnyék mellett, a 63. dandárnál Zsámbék vidékén.

A hadosztály kötelekében keresztülvendő gyakorlatok augusztus 29-től szeptember 4-ig tartatnak meg, még pedig a 31. hadosztály csapatai Csákvár—Kápolnásnyék vidékén stb.

A 8. huszárezred egyes századai már a dandár és hadosztálygyakorlatok számára a gyalogsági csapatokkal együtt gyakorolnak, a 10. huszárezred és a lovas géppuskaszázal pedig Székesfehérvár és Sárbogárd vidékén önállóan dandárgyakorlatokat fog tartani.

Szeptember 5-től bezárólag lesznek a zárógyakorlatok, a budapesti székesfehérvári honvéddadosztály bevonulását a IV. hadtestparancsnokság utasítása szerint keresztül vive úgy, hogy szeptember 8-án a csapatok visszafelállítása béké-állomásaikra meg fog kezdődni.

A zárógyakorlatok számára behívott tartalékosok augusztus 26-tól szeptember 7-ig fogják fegyvergyakorlatokat végezni.

A nyári gyakorlatok tartamára szolgálati használatra berendelt katonalovak augusztus 22-től szeptember 10-ig lesznek gyakorlaton.

— Hitelszövetkezeti tagok figyelmébe. Augusztus hó 1-én megérkezik a székesfehérvári Távirda-utca 6. sz. állás.

— A jegyző levele. Göncz István ceceli jegyző egy levelet adott át a községi szolgának, Pribék Józsefnek azzal a megbízatással, hogy azt vigye át a szomszéd kollegáknak Vajtára. Pribék le akarván rázni a nyakáról a rém szívesen vállalt megbízatást, kerített egy cigány s keményen ráparancsolt, hogy vigye a levelet. A cigány látva, hogy a vállalt lelvívés csak úgy ingyenbe menne, önzéretesen fogta fel a dolgot s odaszólt a szolgának:

— Hát főszóga bíró maga, hogy így parancsul a segény ember fának? — s azzal a kezében levő bottal kezelés alá vette a szolgát. Csunya vége lesz a dolognak, ha az elősiető falusiak szét nem választják őket. A hadd el haddnak folytatása a bíróság előtt lesz.

Papirszalvéták, és asztali diszkrtyák nagy választékban kaphatók Klókner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— A termés. Kisilangi tudósítónk közli velünk, hogy Kisilangon és környékén a termés nem elégíti ki a várakozásokat. A termés silányabb mint a tavalyi volt. Különösen áll ez az óvsi vetésekre, a melyekben sok kárt tet a tavaszi köd. A termények közül az árpa, fizek a legkevésbébbet. A zab jól állott, a minap elvonuló vihar azonban itt is felforgatta a jobb termés reményeit. A vihar akkora volt, hogy még a templom tetejét is megtépázta, úgy hogy csinaltatásra szorult. Lejebb a megyében, Polgárdin, Sárbogárdon stb. az eső kevés, elállnak a kukoricák.

— Az Alba mozgófényképszínház műsora július 30 és 31-én: 1. A jövő század tudománya. (Fantasztikus újdonság.) 2. Brienzi tó. (Természet után.) 3. Csiklandos ur. (Kacagató.) 4. Aragóni Izabella. (400 m. dráma, bemutatta a londoni kristálypalota színpadon I. rangú művészek által.) 4. Görös ur szívfájdalmi. (Tréfás.) 5. Aranykeresők. (200 m. színeskép.) 6. Pali nőszüni. (Kacagató.)

A n. érdemi közönség szíves tudomására adom, hogy ezennél hetenként csak négy nap lesz előadás, úgy mint minden Szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden. Szombaton és hétfőn új műsor.

— Ujtás a vasúti menetjegyek terén. A budapesti keleti pályaudvar jegypénztáránál néhány hete egy automata van működésben. Francia találmányu készülék ugyanis abban a pillanatban, midőn az utas bármely állomásra a bármely vonatra (gyors vagy szelvény) a vasúti jegyet kéri, a jegyet az utas előtt automatikusan nyomja, kezezi, számozza a fi-

zetelt összeggel láthatóan mutatja, az összebevételről összeadja és alkonyvelli. Mind ez egy pillanat műve. Az automata kezelése egyszerű és könnyű, hogy akár egy gyerek is végezheti. A kezelője a bevételt minden pillanatban áttekintheti, a bevételt ellenőrző közege pedig ugyancsak minden pillanatban láthatja mennyi összegű, milyen számú és milyen vonatra szóló stb. jegy kelt el. A francia, belga, hollandi és amerikai vasutakon eme készülék már általánosan használatban van és így a MÁV igazgatósága sem zárkozhattott el a kísérletek elől.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A „Gondviselés” temetkezési társulat bicsei fiókjának alapszabályait jóváhagyta a belügyminiszter.

— **Nyárliszczon.** Lidó: dr. Vermes Mihály ügyvéd. — Wörishofen: Dittmár József iparos. — (Wien: Fodor Sámuelné, biztosítóintézeti pénztárnok neje. — Reichenhall: Pregari Lajos mén-telapi főhadnagy és neje. — Buziás: Knazovitzky Elemér kereskedő. — Svájcz: dr. Szabady József ügyvéd. — Varasdepic: Kőrösy Gyula iparos. — Salzburg-München: Langraf Lajos kereskedő Kubitz János kereskedő. — Balatonföldvár: gróf Zichy Rafael nagybirtokos és családja (Sárszentmihály.) — Karlsbad: Schmelzer Jakob kereskedő. — Balatonaliga: dr. Koronczay József orvos. — Hévíz: Bergman Miksa bizományos. — Balatonszemes: Artner Kálmán honvédszázados és családja. — Kolozsvár: dr. Györke Margit felsőbb leányiskolai tanárnő. — Gizalletelep: Fráter Izidor iparos és neje. — Németsország: Wiener Armin kereskedő. — Lovrana: Bergmann Miksáné, kereskedő neje. — Savanyúkut: Melczér Jakob iparos. — Ostende: gróf Nádasdy Tamás nagybirtokos és családja (Nádasdladány.)

— **Rabok sztrájkja.** Adonyból írja tudósítónk, hogy Alsócsikola-pusztán a helybeli kir. fogházban 12 rabja, akik ott egy fogházor felügyelője mellett kárákat arattak, f. hó 25-én reggel sztrájkba léptek. Az engedetlen rabo pár óra múlva megdöntötték a dolgát és békesen folytatták munkájukat.

— **A lovaglás ára.** Veisz Dezső, forrápusztai bérlo intézője neki átvitatott Cziráky Antal gróf lábón álló sűrűkukoricájának s abban ezáltal természetesen kárt okozott. A sűrűkukoricás lovaglásnak tanúja volt a gróf is és így történt, hogy a tiltott cselekedet főszolgabírói eljárás alá került. Veisz Dezsőt elítélték 10 koronára. Az ítélet ellen ugyan fellebezett, az alispán azonban jóváhagyta a 10 koronás elarasztalást.

— **Rálóttek.** Nádasdladány községben a Nádasdy-féle kastély mellett rálóttek Rapai János éjjeli őre. A lövöldöző alakot, bár Rapaiiban semmi kárt nem tett a lövés, keresik a csendőrök.

— **Szökött katoná.** Lakatos Mátyas szabadbattyáni illetőségi Budapesten katonáskodó szerkesztő a napokban megszökött állomási helyéről. A katonai parancsnokság értesítést küldött a fejérmegyei csendőröknek az esetről, arra kérve a csendőrséget, hogy a szökött katoná elfogására indítsanak nyomozást. A szökött katoná nem először hagyta ott a kaszárnyát. Régebbi időben is megszökött már s ekkor Szabadbattyánban sikerült reáakadnia a csendőrségnek. A szökött katoná cigány.

— **Tűzek.** Bleier Jenő szabadbattyáni bérlo gabona földjén hatalmas tűz pusztított. Elégett a tálón 1225 korona értékű learadott gabona. A tüzet valószínűleg arra járó pipás emberek okozták.

Novák Mihály sárbogárdi gazda sertésóla meggyuladt, a tűz átterjedt a házra is, amelynek tetőzete és a padláson levő élelmiszert leégett. A tűz oka ismeretlen.

Móron folyó hó 24-én délután gyújtogatás következtében kigyuladt egy ház a vasuti utcában Veimánn József háza szomszédságában s teljesen leégett. Az óriási szelviharban szerencsére lokalizálták a tüzet s csak egy-két közeli ház rombolódott meg.

— **Villámcsapás.** Vargó Ferenc, sárbogárdi lakos házába beleütött a villám. A ház leégett, a kár 1000 korona.

— **Két legény.** Takács Károly sárbogárdi pékségét az utcán megtámadta Plecska János és egy baltaival fejbe vágta. Takács sérülése súlyos.

— **Kanyaró.** Mór községben fellépett a kanyaró.

— **Allatgészségek.** Nagyíókön és Kápolnánnyéken fellépett, Hercegfalván megszűnt a sertésvész.

— **Vadállat.** Farkas József 72 éves seregélyesi hegyő embertelen tettet követett el egy 16 éves elmebeteg lányon, Róth Annán. A borzalmas eset a csendőrök tudomására jutván, Farkas Józsefet feljelentették az ügyészségnél.

— **Tűz Nagyperkátán.** Moker Mihály és Kis István nagyperkátai lakosok szérűskertjében összehordott mintegy 150 csomó gabona ma cséplésre várt midőn a hétfőn éjjel 11 órakor ismeretlen okból keletkezett tűz a szegény gazdák évi reményességét rövid idő alatt elhamvasztotta. A lakosság az első álomból nehezen ébredvén fel, a vízhiány az oltást nagyon megnehezítette.

— **A rendőrségről.** Mák Károly kert-utca 18. sz. alatti cipész 6 éves hasonnevű fia folyó hó 26-án estefelől a Szögyény-Marich-utcában játszadozott kis pajtásaival, miközben az arra haladó Kostyelik Lajos kereskedősegéd kerékpárjával elütötte úgy, hogy a kis fiu súlyosabb sérüléseket szenvedett. A fiut szülei lakására szállították.

Piaci árak.

Buza	18.—	18'20
Rozs	13'20	13'40
Árpa	12.—	12'20
Zab	13'80	14.—
Tengeri	11'40	

Szerkesztői üzenetek

Érdeklődők. Régenre az volt a szokás, hogy kath. lap nem szólhatott bele az egyházi ügyeknek a kulisszákat mögött történő részleteibe. Azt mondták: nem illik azért, mert a lap szava kvázi hivatalos jelleggel bír s ha a hiradás utólagosan nem válik valóra, a lap kompromittálta magát. Lehet, hogy ez az álláspont helyes, az olvasó közönség azonban nem vélekedik így és óhajja, hogy az őt érdeklő ügyekről a saját megszokott és kedvelt lapjából értesüljön. Mint a futótűz járja át a lapokat, hogy Prohászka Ottokár dr., egyházmegyénk nagynevű püspöke elhagy bennünket és Nagyváradra megy. Kit ne érdekelne ennek a dolognak a mibenléte? Pláne mikor a tiszteit lapársak oly határozottsággal vágják ki a nagy hirt, mintha az másképp se történhetnék. Mi erre azt mondjuk, a mit a legegjobb értesülésünk alapján tudunk: lehet. Többet ma még valószínűleg a kultuszminiszter se tud. Ez a kombináció két esztendővel ezelőtt épen így megvolt. Akkor mi az összes lapokkal szemben, magának megyéspüspökünknek információi alapján mondtuk, hogy ő nemcsak nem tud róla, sőt tiltakozik ellene. Hogy most mi a helyzet, azt a mi tisztelt lapársaink ép oly kevéssé tudhatják, mint mi. Mi nagyon közeli forrásból csak nemrégiben másféle kombinációt hallottunk a nagyvárad püspöki székhelyére vonatkozólag. Arról volt szó, hogy a váradi püspökségre Széchényi Miklós gróf győri püspök a király jelöltje, aki épen Aehrenthal gróf külügyminiszternek, a püspök sógorának a kérését akarta ezáltal teljesíteni. Ez a kombináció keresztelte re-renc Ferdinánd trónörökös kombinációját, aki Lányi József nagyvárad címzetes püspököt óhajtott erre az állásra. Azóta egy nagy jelentőségű dolog történt, az hogy Széchényi Miklós gróf győri püspök val. belső titkos tanácsossá lett. Ugyanerre a titkos méltóságra emelkedett István Vilmos szombathelyi püspök is, a kit titokban szintén emlegettek a nagyvárad püspöki székre. Mellékesen még annyit is elárulhatunk, hogy Széchényi gróf püspök távozása esetére már annak utódát is emlegettek Glattfelder Gyula dr. egyetemi tanár személyében, akit nagy tudása és összeköttetései révén mindenképp püspökkandidátusnak tartanak. Hogy ezeknek a kombinációknak mennyiben lesz igazuk, mi épen úgy nem tudjuk, mint ahogyan a többi becses lapársak nem tudják. Hogy Prohászka püspök nem jár utána, az egészen bizonyos. Aki őt ismeri, annyit mindenesetre tud róla.

Ami most már a másik dolog, püspökünk akadémiai székfoglalójának megkritizálását illeti, mi is olvastunk róla s másokkal együtt elítéltük azt a „kellemtelenkedni akaró irásmodort, amelytől az „Esztergom” cikkirójának száza és egy okból meg kellett volna kimélnie Prohászka Ottokár drt. Egyébiránt pedig a ki a nagy nyilvánosság előtt, ország és világ számára ír és dolgozik, az mindig ki van téve a kritikának is. Ez nem is baj, ha a kritika igazságos és tárgyilagos. Az eszmék így tisztázódnak. S épen a kritikára adott válasz nyugtatta meg azokat, akik kislelkütségből vagy az ügy szeretetéből a kákan is csomót keresnek. Mi erősen hisszük, hogy Pécsi Gusztáv, az említett cikk írója nem Prohászka püspök személye és egyénisége ellen akart kirugaszkodni, hanem meg akarta magát és a vele egy gondolkodásukat nyugtatni. Ezt elérte. Punktum! Ebből egy belső harc, személyi hájsza stb. stb. szövevényeire következtetést vonni nem szabad és nem illik. Mert ez már kétszeresen kákan csomót keresés és arra enged következtetni, hogy a hozzászólók nem Prohászka püspök mellett akarnak írni, hanem a többi egyházi férfit akarják ütni. Ahhoz pedig nekik nincs semmi jussuk.

ZILZER MANÓ
 férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
 Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle
 férfi-, fiu- és gyermekruhák
 ugyszintén
 papi öltönyök,
 Ferenc József-kabát,
 köpenyek (havelok)
 bőrkabátok, utazóbundák,
 raglán-felöltők, kabátok.

Gyermekjáték
 a Schicht szappannal való mosás,
 mert egyszerre tisztít és fehérít is,
 s megakadályoz minden ferdaságot
 és megfertőzést!

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.